

Oikaisuvaatimus 30.6.2022 / Khall 06.06.2022 § 169 /Jämsän kaupungin metsäsuunnitelmasta vuosille 2022-2031 / Arja Paakkanen

Khall 29.08.2022 § 239
558/10.00.00/2022

Valmistelija maankäyttöinsinööri Teijo Taipale, puh. 040-7521901

Oikaisuvaatimus on saapunut 30.6.2022 seuraavasti:

”VAATIMUKSENI OVAT:

1. METSÄSUUNNITELMA PALAUTETAAN UUTEEN VALMISTELUUN JA KORJATAAN SITÄ OTTAEN HUOMIOON ASUKKAI DEN NÄKEMYKSET JA KANNANOTOT. NÄKEMYKSENSÄ ESITIÄNEILLE KANSALAISILLE ON MYÖS ANNETTAVA VASTAUS, MITEN HEIDÄT ON OTETTU HUOMIOON SUUNNITELMASSA.

PERUSTELUNI ALLA: Kuntalaki edellyttää, että kunnan asukkaalle varataan osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kunnan toimintaan.

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle kunnan toiminnassa. Lain tarkoituksena on myös edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä. Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

22 § (8.2.2019/175)

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.

2. KAUPUNGINHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄ METSÄSUUNNITELMA ON PAHASTI RISTIRIIDASSA KAUPUNGIN KUNTASTRATEGIAN, ELINVOIMAOHJELMAN, HIMOS-JÄMSÄ MATKAILUSTRATEGIAN SEKÄ VALMSTUMASSA OLEVAN YMPÄRISTÖOHJELMAN KANSSA

Aikooko kaupunginhallitus kävellä kaikkien entisten, osin jo valtuustonkin hyväksymien tavoitteiden yli?

Vertaa alla mainittuja ohjelmia, strategioita ja suunnitelmia avohakkuupainotteiseen Metsäohjelmaan, joka ei kaihda taajamamietsiä eikä ulkoilu- ja virkistysalueita ja esittää hakkuita jopa suojelalueiden läheisyyteen (Synninlukko, Ryönit).

A) **Päivitettävänä oleva KUNTASTRATEGIA:** Jämsän kaupungilla on valtuuston 27.5.2019 § 29 hyväksymä kuntastrategia, joka tähtää vuoteen 2025. Strategia perustuu visioon Jämsän kaupungista: "Vetovoimainen ja luonnonläheinen asumisen, yrittämisen ja matkailun kaupunki". Strategian mukaisesti Jämsän kaupungin arvot ovat **yhteistyökykyisyys, palveluhenkisyys ja avoimuus?**

B) **ELINVOIMAOHJELMA:** Elinvoimainen yhteisö **tarkoittaa yhdessä tekemistä** ....Himos-Jämsä matkailubrändin vahvistaminen yhdeksi tunnetuksi brändiksi sekä **luonto-, hyvinvointi- ja tapahtumamatkailun toimintaympäristön yhteistyömallien kehittäminen ovat keskiössä.** (Kaupunginhallitus 8.5.2020)

C) **HIMOS-JÄMSÄ MATKAILUSTRATEGIA:** Kehitämme matkailua **resurssiviisaasti paikallisia ihmisiä ja yrityksiä kunnioittaen**
- Aktiivisen luontomatkailijan vastuullinen paratiisi
- Luontomatkailijan tarpeisiin vastaava infra ja informaatio
- TAVOITTEET LUONTOREITISTÖT .LUMOAVA HIMOS-JÄMSÄ BRÄNDI JA YHTEISMARKKINOINTI. ASUKKAIDEN OSALLISUUS .TYÖVOIMAN SAATAVUUS . HIMOS, KESKUSTA JA KYLÄT
<https://www.himosjamsa.fi/matkailustrategia/>

D) **VALMISTELUSSA OLEVA YMPÄRISTÖOHJELMA:**

"Laaditaan suunnitelma metsien kestävästä käytöstä, jossa määritellään myös mahdolliset suojelutavoitteet mm. ei avohakkuita, pesintäaikojen huomioinen,ulkoilureitit, luonnonsuojelualueet, monimuotoinen puusto,hiilinielualueiden lisääminen - Laaditaan suunnitelma soiden ennallistamiseksi"

<https://www.jamsa.fi/uploads/sites/2/2022/05/jamsan-kaupungin-ymparistoohjelmanluonnos.pdf>

Muita huomioita:

1. Viittaus siihen, että metsäsuunnitelma olisi ikään kuin "yleiskaava" ja vasta "asemakaavavaiheessa" kuultaisiin asukkaita, on täysin kestämatön ajatuksenakin. Kaavaprosessiin kuuluu pakollisena osallisuussuunnitelma sekä se tärkeä, metsäsuunnitelman laiminlyövä vaihe, eli muistutuksen tai kannanoton esittäneelle kaavan laatija antaa jokaiselle henkilökohtaisen vastauksen, miten mielipide on otettu kaavassa huomioon.

METSÄSUUNNITELMASSA NÄIN EI TEHTY. KANSALAISTEN MIELIPITEET OHITETTIIN. Voimme unohtaa vertaukset kaavaprosesseihin.

2. Koska on ollut vaatimuksia suunnittelijoiden laajemmasta ja monipuolisemmasta (ekologia) ympäristöosaamisesta, olisi hyvä korjausten yhteydessä pyytää asiantuntijalausuntokin suunnitelman vakuudeksi. Keski-Suomessa on omasta takaa "tietäjiä", joista yksi suositeltava on ekologian professori, Luontopaneelin puheenjohtaja Janne Kotiaho Jyväskylän yliopistossa.

3. Eräs entinen metsäammattilainen otti minuun somessa yhteyttä ja voivotteli sitä, miten ihmiset puuttuvat kaupungin metsien hoitoon. Hänen mukaansa asiat hoituivat 70-luvulla yksinkertaisesti niin, että kunnanjohtaja vain ilmoitti, paljonko edestä puuta myydään. Kukaan ei puuttunut metsäasioihin. Näin 1970-luvulla siis.

4. Osallisuus voi toteutua ihmisten oikeutena tiedon saamiseen ja tuottamiseen tai esimerkiksi mukaan ottamisena oman elinympäristönsä liittyvään suunnitteluun. Vielä syvemmälle osallisuudessa mennään, kun ihmisellä on oikeus olla mukana tekemässä omaa elämää ja palveluja koskevia päätöksiä tai kun mahdollistetaan palvelujen ja muiden toimintojen kehittäminen ammattilaisten ja kansalaisten kesken. Tätä kaikkea toivon uudelta korjatulta metsäsuunnitelmalta.”

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 6.6.2022 (169 §) Jämsän kaupungin metsäsuunnitelman vuosille 2022-2031.

Kuntalain 134 §:n mukaan kunnanhallituksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua päätöksen tehneeltä toimielimeltä. Päätökseen tyytymätön saa tehdä oikaisuvaatimuksen sekä tarkoituksenmukaisuus- että laillisuusperusteella. Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kuntalain 140 §:n mukaan kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa

Arja Paakkasen tekemä oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Hallintolain (434/2003) 49 g §:n mukaan otettuaan oikaisuvaatimuksen tutkittavakseen viranomainen voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota päätöksen tai hylätä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus päätös on perusteltava. Oikaisuvaatimusta käsittelevä viranomainen käsittelee tehdyn oikaisuvaatimuksen, eikä koko asiaa, jota oikaisuvaatimus koskee.

Vastaus tehtyyn oikaisuvaatimukseen:

Metsälain (1093/1996) 4 a § (20.12.2013/1085) mukaan metsäsuunnitelmalla tarkoitetaan metsänomistajan yhden tai useamman metsäkiinteistön metsien puuvaroja ja tilaa, luontoarvoja sekä hoitoa ja käyttöä koskevaa ajantasaista suunnitelmaa. Metsäsuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät saa olla suunnitelman laatimisajankohtana voimassa olevien metsien hoitoa ja käyttöä koskevien säännösten vastaisia.

Jämsän kaupungin metsäsuunnitelman laatijaksi on elinvoimajohtajan päätöksellä 25.1.2021 § 5 valittu 22.12.2020 – 14.1.2021 järjestetyn tarjouskilpailun perusteella kokonaistaloudellisesta hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen tehnyt Metsä-avain Oy. Valintakriteereissä oli painotettu tarjoushintaa, henkilöstön pätevyyttä ja referenssejä.

Metsäsuunnitelman maastotyön suorittivat vuoden 2021 touko-lokakuun aikana metsäasiantuntijat Seppo Rautio ja Elmeri Jurvanen. Työn

toteutusta valvoivat metsänhoitajat Petteri Mönkkönen ja Akseli Juurinen. Suunnitelma on laadittu käyttäen ForestKIT -sovellusta, joka on Tapio Oy:n ja Simosol Oy:n metsä-suunnitteluun ja metsävarojen hallintaan kehittämä järjestelmä.

Arja Paakkanen on esittänyt oikaisuvaatimuksessaan seuraavat väittämät 1. ja 2. sekä muut huomiot 1-4.

1. ”METSÄSUUNNITELMA PALAUTETAAN UUTEEN VALMISTELUUN JA KORJATAAN SITÄ OTTAEN HUOMIOON ASUKKAIDEN NÄKEMYKSET JA KANNANOTOT. NÄKEMYKSENSÄ ESITIÄNEILLE KANSALAISILLE ON MYÖS ANNETTAVA VASTAUS, MITEN HEIDÄT ON OTETTU HUOMIOON SUUNNITELMASSA.”

Kuntalain (410/2015) 22 § (8.2.2019/175) mukaan ”kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:

- 1) järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä kuntalaisraateja;*
- 2) selvittämällä asukkaiden ja kunnassa säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa;*
- 3) valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin;*
- 4) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun;*
- 5) suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa;*
- 6) tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.”*

Kuntalain 22 §:ssä säädetään siitä, että kunnan on turvattava kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kunnan toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa. Kyseinen säännös kuitenkin jättää kunnan omaan harkintavaltaan, kuinka se tosiasiaassa toteuttaa kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet.

Jämsän kaupungin metsäsuunnitelmaan laatimiseksi tehtyjen maastoinventointien tuloksia ja kaupungin metsien tilaa esiteltiin yleisölle avoimessa verkkotilaisuudessa 29.9.2021. Korona-epidemiatilanteesta johtuen yleisötilaisuuden muunlainen järjestäminen ei ollut mahdollista. (Kuntalaki 22 § kohta 1)

Metsäsuunnitelma-aineisto on toimitettu Jämsän kaupungin käyttöön painettuna versiona sekä sähköisenä metsätietostandardin mukaisina siirtotiedostoina. Yli 1000-sivuisen suunnitelma-aineiston havainnollistamiseksi ja sen esittämiseksi julkisesti tietoverkossa laadittiin erillinen karttapohjainen verkkosovellus, johon vietiin suunnitelmaan sisältyvät ajantasaiset metsävaratiedot sekä metsäsuunnitelmaan merkityt toimenpide-ehdotukset. Verkkosovellukseen toteutettiin myös karttasijaintiin perustuva kommentointimahdollisuus. (Kuntalaki 22 § kohta 2)

Metsäsuunnitelman painettu versio ja karttapohjainen verkkosovellus olivat julkisesti nähtävillä 24.3.-8.4.2022. Suunnitelma-aineiston nähtävillä olemisesta sekä mahdollisuudesta aineiston kommentoimiseen ja kirjallisten muistutusten jättämiseen ilmoitettiin Jämsän kaupungin verkkosivuilla ajankohtaista palstalla sekä kaupunkilehti Vekkarissa 23.3.2022 julkaistulla kuulutuksella. (Kuntalaki 22 § kohta 2)

Nähtävillä olleesta suunnitelma-aineistosta jätetyt kommentit, mielipiteet ja muistutukset on viety sellaisenaan, täysin referoimattomina, päätöksenteon liiteaineistossa elinvoimalautakunnan ja kaupunginhallituksen jäsenille tiedoksi. **Muistutuksissa esille tulleisiin merkityksellisiin asioihin on vastattu päätösasian valmistelutekstin kommentteissa 1-15.** (Kuntalaki 22 § kohta 2)

Paikkaan (kiinteistö tai metsäkuvio) yksilöitävissä olevat kuntalaisten jättämät kommentit ja muistutukset on huomioitu. Ne tullaan viemään lisätietoina ForestKIT-järjestelmässä ylläpidettävään sähköiseen metsäsuunnitelmaan, jolloin ne voidaan ottaa huomioon suunnitelmakaudella ja myös sen jälkeen tehtävien metsänhoitotoimenpiteiden toteutuksen suunnittelussa. Lisäksi ajantasainen metsävaratieto tullaan julkaisemaan erillisenä karttatasona Jämsän kaupungin karttapalvelussa. Avoin paikkatieto auttaa kuntalaisia hyödyntämään mm. metsien virkistysmahdollisuuksia. (Kuntalaki 22 § kohdat 2 ja 5)

2. ”KAUPUNGINHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄ METSÄSUUNNITELMA ON PAHASTI RISTIRIIDASSA KAUPUNGIN KUNTASTRATEGIAN, ELINVOIMA-OHJELMAN, HIMOS-JÄMSÄ MATKAILUSTRATEGIAN SEKÄ VALMISTUMASSA OLEVAN YMPÄRISTÖOHJELMAN KANSSA”

Metsäohjelman laadinnassa on noudatettu kuntalain 22 §, eli kuntalaisten osallistuminen on mahdollistettu. Metsävaratiedon vieminen avoimeen tietoverkkoon tulee lisäämään avoimuutta voimassa olevan strategian mukaisesti. Kaupungin strategiassa ei oteta kantaa metsän hoidon tavoitteisiin tai toimenpiteisiin. Metsäsuunnitelman toimenpiteet eivät ole ristiriidassa kaupungin strategian kanssa. Metsäsuunnitelmassa on otettu erikseen huomioon taajama- ja virkistysmetsien merkitys kuntalaisten hyvinvoinnille (strategia) ja matkailuelinkeinolle (elinvoimaohjelman luonto ja hyvinvointimatkailu) hoitotoimenpiteitä suunniteltaessa.

Virkistys- ja taajamametsissä suositaan metsän luontaista uudistumista sekä poiminta- ja pienaukkohakkuita. Liikkumista haittaavat ja vaaralliset kulkureiteille kaatumassa olevat puut suositellaan poistamaan. Talousmetsissä tärkeimpänä tavoitteena on kannattava puuntuotanto, joskin virkistyskäytöltään ja maisema-arvoiltaan erityisen tärkeillä kuvioilla vältetään niissäkin päätehakkuita tai pyritään jättämään maisemapuita polkujen ja muiden kulku-urien läheisyyteen. Vaihtoehtoisesti on myös ehdotettu toimenpiteeksi kivisille kuvioille siemenpuuhakkuita, koska maaston kivisyyden takia maanmuokkaus ja istutus olisivat hyvin vaikeita toteuttaa. Siemenpuuhakkuita on myös ehdotettu kuvioille, jotka ovat lenkkipolkujen tai muiden virkistysalueiden läheisyydessä tai muuten maisemallisesti keskeisillä paikoilla, jotta toimenpiteistä olisi vähemmän haittaa maisema- ja virkistysarvoille.

Himosjämsä matkailustrategia

Metsäsuunnitelmassa on otettu erikseen huomioon taajama- ja virkistysmetsien merkitys matkailuelinkeinolle hoitotoimenpiteitä suunniteltaessa. Metsäohjelma ei ole ristiriidassa Jämsään laadittavan matkailureitistösuunnitelman kanssa ja reitit huomioidaan, kun toteutetaan metsän hoidon toimenpiteitä. Suunnitteilla oleva ulkoilureitistö tullaan viemään ForestKit-järjestelmään, kun reitistösuunnitelma on vahvistettu.

Ympäristöohjelma

Jämsän kaupungille ollaan ensimmäistä kertaa laatimassa ympäristöohjelmaa. Ympäristöohjelma on tällä hetkellä lausunnoilla. Metsäsuunnitelmalla tarkoitetaan Metsälain (1093/1996) 4 a § (20.12.2013/1085) mukaan metsänomistajan yhden tai useamman metsäkiinteistön metsien puuvaroja ja tilaa, luontoarvoja sekä hoitoa ja käyttöä koskevaa ajantasaista suunnitelmaa. Ympäristöohjelma on paljon laaja-alaisempi, sillä sen tavoitteena on ympäristötoimien huomioiminen kaikessa kaupungin toiminnassa. Metsäsuunnitelmaa ja ympäristöohjelmaa on valmisteltu osin samanaikaisesti, mutta erillisinä asiakirjoina, joista toinen ohjaa operatiivista toimintaa ja toinen on luonteeltaan strateginen ohjelma.

Vaikka metsäsuunnitelma on nyt hyväksytty kaupunginhallituksessa 6.6.2022 §169 siinä muodossa, että metsäomaisuutta ei siirretä FSC-sertifiointiin piiriin, tulee väistämättä tarpeelliseksi harkita uudelleen kaupungin metsien sertifiointin tilannetta, mikäli ympäristöohjelmassa vahvistetaan metsien hoitoon liittyviä uusia periaatteita. FSC-sertifiointin tavoitteena on edistää ympäristöystävällistä, sosiaalisesti hyödyllistä ja taloudellisesti kannattavaa metsänhoitoa.

”Muita huomioita:”

Kohta 1. - Julkisuudessa metsäsuunnitelmaa ja sen ohjausvaikutusta on havainnollistettu vertaamalla sitä yleiskaavaan, joka ohjaa maankäytön ja rakentamisen osalta tarkempaa detaljisuunnittelua. Metsäsuunnitelman ja yleiskaavan tarkempaa suunnittelua ohjaava vaikutus onkin hyvin samankaltainen. Metsänhoitotoimenpiteiden toteutuksen suunnittelusta

on myös mahdollista laatia metsäsuunnitelman pohjalta yksityiskohtainen leimikkotason suunnitelma tarvittaessa jopa yhden puun tarkkuudella. Juridisesti kyseessä on kuitenkin kaksi hyvin erilaista suunnitelmaa. Kaavoitusprosessi on tarkasti säädetty maankäyttö- ja rakennuslailla ja -asetuksella. Metsäsuunnitelman määritelmä on säädetty metsälain 4 a §:ssä, mutta sen laatimisprosessia ei ole tarkemmin määrätty säädöksillä.

Kohta 2. - Jämsän kaupungin metsäsuunnitelma 2022-2031 on laadittu 29.3.2021 allekirjoitetun Jämsän kaupungin ja Metsäavain Oy:n välisen hankintasopimuksen sekä metsälain 4 a § mukaisesti. **Metsäsuunnitelman laatijalla on ollut riittävä asiantuntemus ja osaaminen myös metsäekologian osa-alueelta.** Biologin toimesta tehtäviä tarkempia luontoselvityksiä tai lajistokartoituksia ei ole edellytetty tehtäväksi. Metsäsuunnitelman laatimisesta tarjouksen jättäneiden yritysten henkilöstössä ei ollut yhtään biologia.

Kohta 3. - Ei edellytä kommentointia.

Kohta 4. - Metsäsuunnitelmasta jätettyjen kommenttien ja muistutusten perusteella niin kutsuttujen tupailtojen järjestämistä voidaan kohdentaa niille alueille, joita kuntalaiset ovat pitäneet virkistyskäytön, asumisviihtyvyyden tai suojeluarvojen kannalta tärkeinä. Kuntalaisten osallistamista on mahdollista jatkaa metsänhoitotoimenpiteiden toteuttamiseen liittyen.

Yhteenvedona Arja Paakkasem oikaisuvaatimuksen johdosta voidaan todeta, että:

Jämsän kaupungin metsäsuunnitelma 2022-2031 on laadittu 29.3.2021 allekirjoitetun Jämsän kaupungin ja Metsäavain Oy:n välisen hankintasopimuksen sekä metsälain 4 a § mukaisesti. Metsäsuunnitelman laatijalla on ollut riittävä asiantuntemus ja osaaminen myös metsäekologian osa-alueelta. Biologin toimesta tehtäviä tarkempia luontoselvityksiä tai lajistokartoituksia ei ole edellytetty tehtäväksi.

Metsäsuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät ole voimassa olevien metsien hoitoa ja käyttöä koskevien säännösten vastaisia.

Metsäsuunnitelman valmistelussa ja sen hyväksymistä koskevassa päätöksenteossa on noudatettu kaikilta osin kuntalain (410/2015) säädöksiä.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Hallintosääntö 25 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta
Kuntalaki 134 §

Kaupunginhallitus päättää, että

1. se hyväksyy oikaisuvaatimuksen kuntalaisten kuulemisen osalta tarkoituksenmukaisuusperusteella ja päättää palauttaa asian valmisteluun metsäsuunnitelmaan jätettyihin kommentteihin ja muistutuksiin vastaamiseksi.
2. Muilta osin oikaisuvaatimus hylätään perusteettomana esittelytekstissä mainituin perusteluin.

Päätös

Keskustelun aikana Mika Kyrö teki esittelijän ehdotuksesta poikkeavan esityksen:

Kaupunginhallitus päättää, että oikaisuvaatimus hylätään.

Mika Kyrön esitystä kannattivat Lotta Ahola, Joni Frisk, Merja Lahtinen ja Antti Lähdesmäki.

Koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, suoritettiin äänestys. Äänestystavaksi päätettiin kättenostoäänestys.

Äänestyksessä esittelijän ehdotus sai neljä (4) ääntä (Jorma Poti, Jukka Haaparanta, Ulla Patronen, Sanna Rajala). Mika Kyrön esitys sai viisi (5) ääntä (Mika Kyrö, Lotta Ahola, Joni Frisk, Merja Lahtinen, Antti Lähdesmäki).

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksena, että äänin 4-5 Mika Kyrön esitys tuli kaupunginhallituksen päätökseksi.